

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 8. juni 2017

J.nr. 2015-96-lmj

Indberetning nr. 4/2017

Emner:

- *Landsregnskabet for 2016 udviser et DAU-overskud på 158 mio. kr., som er det første overskud på landsregnskabet i 8 år.*
- *Kristina Háfoss, landsstyremedlem for finansanliggender, vil bruge overskud på landsregnskabet til at mindske bloktilskuddet. Lagmanden siger nej.*
- *Koalitionens fiskerireform er nu - sammen med to alternative forslag fra oppositionen - til behandling i Lagtingets erhvervsudvalg.*
- *Sagsområdet person-, familie-, og arveretten overtages af Færøerne til Olai 2018.*
- *Ændring i den færøske ægteskabslovgivning giver nu mulighed for, at to personer af samme køn kan blive borgerligt viet. Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. juli 2017.*
- *Gallupundersøgelse viser stor opbakning til rigsfællesskabet.*
- *9 ud af 10 vælgere agter at afgive stemme i forbindelse med folkeafstemningen om en færøsk forfatning.*
- *Det går fortsat godt for Vága lufthavn, der i 2016 havde en stigning i antal rejsende på 5,8 pct. i forhold til året før, ligesom lufthavnen også driftsmæssigt satte rekord i 2016 med et overskud før skat på 7,7 mio. kr.*
- *Bakkafrost, som i 2016 havde et overskud efter skat og finansielle omkostninger på knap 1,2 mia. kr., har afleveret et regnskab for første kvartal i 2017, som viser et overskud på 335 mio. kr.*
- *Atlantic Petroleum har formået at vende tilbagegang i selskabet til fremgang, og har således afleveret et regnskab for første kvartal med et overskud på 5,4 mio. kr.*
- *Færøerne får fra 1. september 2017 sit eget etiske råd bestående af 9 medlemmer.*
- *Poul Michelsen, landsstyremedlem for udenrigs- og erhvervsanliggender, har fået overdraget en indstilling til, hvordan et menneskerettighedsnævn eller råd, kan blive etableret på Færøerne.*
- *Den genetablerede Landsbank har nu fået ny direktør, der er tale om Malan Johansen, som har været med til genetableringen og i en periode har været konstitueret direktør.*
- *Magni Arge, som er suppleant i Folketinget for Tjóðveldi, kommer nu tilbage til Lagtinget. Magni Arge, som ikke havde mulighed for at søge om orlov fra Folketinget, vil i perioden frem til oktober måned både være medlem af Folketinget og Lagtinget.*
- *Johnny í Grótinum er fra 1. september 2017 ansat som ny direktør for Færøernes radio og tv, Kringvarp Føroya.*
- *Kommandørkaptajn Michael Hjort er blevet indsat som ny chef for Arktisk Kommandos Forbindelselement Færøerne. Han afløser kommandør Per Højgaard-Jensen, der efter mere end 42 års ansættelse ved Forsvaret nu går på pension.*
- *Rigmor Dam, landsstyremedlem for kulturanliggender, har besluttet at ansætte Herleif Hammer i stillingen som direktør for Færøernes Nationalmuseum fra 1. august 2017.*

Landsregnskabet for 2016 udviser et overskud for første gang i 8 år

Landsregnskabet for 2016 er afleveret til Lagtinget. Efter otte år med underskud udviser landsregnskabet nu et DAU-overskud på 158 mio. kr. Den største årsag til overskuddet er at indtægterne fra skat, afgift og told, blev højere end budgetteret på finansloven. Endvidere var driftsudgifterne en smule lavere end forventet. Til sammenligning udviste renskabet for 2015 et underskud på 82 mio. kr. Der er således tale om et resultat, som er 240 mio. kr. bedre end året før.

”Efter 8 år med underskud, fra 2008 til 2015, er det nu konstateret, at det er lykkedes, at vende underskud til overskud det første hele år under den nuværende koalition. Dette er glædeligt og absolut nødvendigt, nu hvor vi er i økonomisk højkonjunktur. Målet er at landet får voksende overskud de kommende år, så vi kan nedbringe landets gæld og hensætte til Færøernes Økonomifond (Búskaþargrunni Føroya) til værre tider. Således sikrer vi den Færøske økonomi til fremtiden”, siger Kristina Háfoss, landsstyremedlem for finansanliggender, i en pressemeddelelse.

Landsregnskabet 2016 (tusind kr.)

	2016	
	Bevilling	Regnskab
Skatter, afgifter og bloktilskud	4.631.190	4.878.150
Nettodrift, uden renter	4.424.515	4.399.267
Nettorenter	16.000	21.237
Drift- og udlånsresultat	190.675	457.646
Anlægsinvesteringer indværende år forbrugt af årets bevilling	179.060	150.694
DAU før overførsler	11.615	306.952
Anlægsinvesteringer overført fra sidste år	173.880	148.658
Anlægsinvesteringer gennemført i år af overført bevilling	-	
Anlægsinvesteringer overført til næste år	-61.543	
DAU efter overførsler	-100.722	158.293

Kilde: Fíggjarmálaráðið (Landsstyreområdet for finansanliggender)

Kristina Háfoss, landsstyremedlem for finansanliggender, vil bruge overskud til at mindske bloktilskuddet

Det gode resultat på landsregnskabet har givet anledning til, at Kristina Háfoss, landsstyremedlem for finansanliggender, har udtalt, at landsstyret bør bede den danske regering om at sætte bloktilskuddet ned i indeværende koalitionsperiode, fremgår det af avisen Sermitsiaq den 5. juni 2017.

I april 2016 indgik Kristina Háfoss og daværende finansminister Claus Hjort Frederiksen en aftale om, at bloktilskuddet fastfryses på 641,8 millioner kroner i tre år. Bloktilskuddet blev fastfrosset straks og skal ikke pristalsreguleres i den aftalte periode.

Her et år efter opfordrer Kristina Háfoss nu til, at bloktilskuddet bliver sat endnu længere ned. Aftalen fra 2016 giver mulighed for, at Færøerne kan sætte bloktilskuddet endnu længere ned.

Selv om det er gode tider, så vil lagmand Aksel V. Johannesen dog ikke bryde aftalen i koalitionsgrundlaget. Her aftalte Tjóðveldi, Framsókn og Javnaðarflokkurin, at bloktilskuddet skulle fastfryses i hele koalitionsperioden.

Koalitionens fiskerireform er nu - sammen med to alternative forslag fra oppositionen - til behandling i Lagtingets erhvervsudvalg

Den længe ventede fiskerireform har nu været til 1. behandling i Lagtinget og er sendt til viderebehandling i erhvervsudvalget, som har påbegyndt udvalgsbehandlingen i denne uge.

Som nævnt i indberetning nr. 2/2017 og nr. 3/2017 og tidligere indberetninger har man længe søgt at arbejde hen imod et bredt forlig om den fremtidige fiskeripolitik i forbindelse med, at alle fiskelicenser ifølge den nu gældende lovgivning ophører den 31. december 2017. Det er dog ikke lykkedes at opnå enighed mellem koalitionspartierne og oppositionen, selv om det ene store oppositionsparti, Sambandspartiet, var med i forhandlingerne langt hen ad vejen. Efterfølgende har det også været vanskeligt for koalitionen at opnå enighed internt, men den 2. maj kunne landstyremanden for fiskerianliggende, Høgni Hoydal, præsentere et forslag, som der var enighed om.

Ovennævnte lovforslag blev fremsat for Lagtinget den 22. maj og kom til 1. behandling den 29. maj sammen med to alternative lovforslag til fiskerireform fremsat af henholdsvis Folkeflokken og Sambandspartiet, som er de to store oppositionspartier. Forslaget fra Folkeflokken læner sig meget op ad den nuværende fiskerilovgivning, dog med nogle ændringer, mens forslaget fra Sambandspartiet ligger mere midt i mellem de to andre forslag og i visse tilfælde har nogle ligheder med koalitionsforslag.

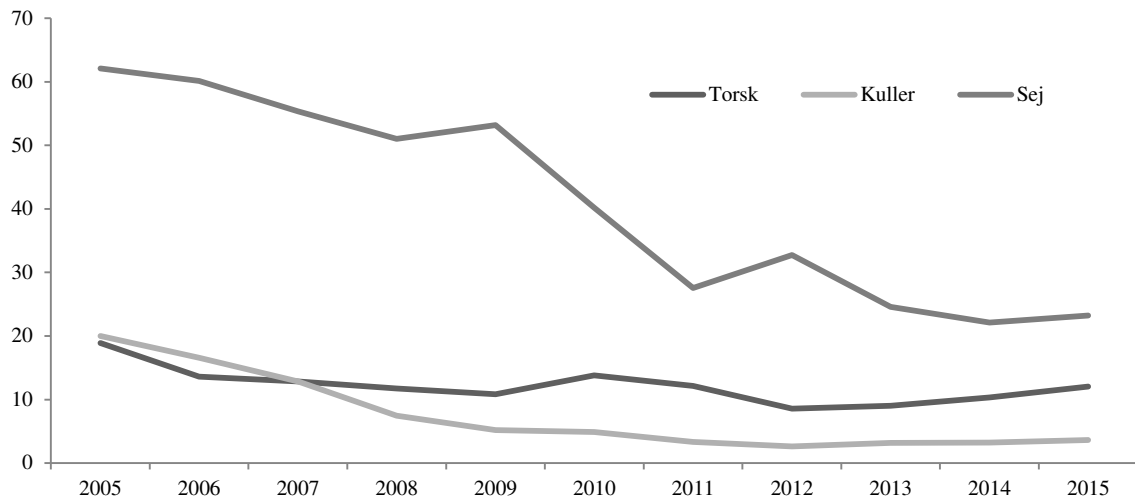
Koalitionens forslag til en fiskerireform lægger op til visse grundlæggende ændringer af fiskeriforvaltningen. Nogle af hovedlinjerne i reformen er:

- Man skal følge den biologiske rådgivning
- Man skal væk fra politisk udlodning af licenser
- Man vil overgå til en markedsbaseret udlodning med auktioner
- Fiskerettigheder skal ikke længere kunne sælges direkte mellem private
- Der skal være fuldt færøsk ejerskab af alle rettigheder
- Der skal skabes værditilvækst, bl.a. med krav om, at der skal ske landing af al fangst på Færøerne

Biologisk forvaltning og bæredygtigt fiskeri

Ifølge lovforslaget vil man skabe en mere biologisk baseret forvaltning af fiskebestandene og et mere bæredygtigt fiskeri blandt andet ved at gå bort fra den nuværende ordning for det almindelige fiskeri efter bundfisk, så som torsk, kuller og sej i farvandet omkring Færøerne. Efter den nugældende ordning får skibene tildelt såkaldte fiskedage. Det er en tildeling af dage, hvor skibene kan fiske frit inden for et bestemt område, så længe de ikke overskrider det tildelte antal dage.

Med ovennævnte system følger der ingen begrænsninger for, hvor meget det enkelte skib kan fiske på de enkelte fiskearter. Den eneste begrænsning er, hvor mange dage det enkelte skib kan være i fiskeri. Dette mener landstyremanden for fiskerianliggende er en begrænsning i forhold til mulighederne for at opretholde en forsvarlig bæredygtig forvaltning af bestandene af torsk, kuller og sej. Disse bestande har det ikke godt i dag og er nærmest historisk lave, som det fremgår af grafen på næste side.

Fangstmængden i tusind tons af torsk, kuller og sej 2005-2015.

Kilde: Rigsombudsmandens Beretning 2016

I lovforslaget til fiskerireform vil landsstyremanden for fiskerianliggende erstatte dette system med en tildeling af kvoter til hvert enkelt rederi samt følge de biologiske indstillinger og udarbejde forvaltningsplaner (langtidsplaner) for forvaltningen af de forskellige fiskebestande og udnyttelsen af disse.

Disse forvaltningsplaner, som skal danne grundlag for størrelsen af kvoterne på de enkelte fiskearter, skal udarbejdes efter indstilling fra havbiologerne og derefter vedtages som beslutningsforslag i Lagtinget. Derefter skal landsstyremanden tildele kvoterne i henhold til disse langsigtede forvaltningsplaner.

Dette er en væsentlig ændring i forhold til det gældende fiskedagesystem, hvor Lagtinget hvert år lige efter Olaj, efter politiske forhandlinger, vedtager antallet af fiskedage for det kommende fiskeår, som går fra 1. september til 31. august.

Forslaget om forvaltningsplaner, som landsstyremanden er forpligtiget til at forholde sig til og uddele kvoter efter, minder om metoden for tildeling af kvoter på de områder, hvor Færøerne normalt er bundet af aftaler med andre lande, dvs. fiskeriet efter makrel, blåhvilling, sild, torsk i Barentshavet m.m.

Landsstyrets forslag indeholder en undtagelse, hvor man ønsker at bevare fiskedage-systemet for det kystnære fiskeri med mindre fartøjer.

Licenser på auktion

Landsstyremanden for fiskerianliggende har i dag en bred hjemmel til at tildele fiskelicenser. Denne hjemmel har den nuværende landsstyremand for fiskerianliggende flere gange betegnet som politisk udlodning af licenser, som han ønsker, at man skal gå bort fra.

Koalitionen ønsker i stedet at indføre en markedsbaseret udlodning, hvor en andel af licenserne skal sælges på auktion som korte og længerevarende fisketilladelser. Derved mener man, at man både får standset mulig spekulation med tilladelser og får fat i den ressourcerente, som man mener, bør tilfalde landet. For den del af rettighederne som ikke bliver solgt på auktion, vil man med et lovforslag om ressourceafgift skabe hjemmel til at opkræve en ressourcerente til landskassen.

Ifølge fiskerireformen vil man uddele de fleste af de fiskerettigheder, som færøske myndigheder har rådighed over 1. januar 2018 til de aktører, som allerede er i erhvervet, når loven træder i kraft. Samtidig skal en andel på 25 pct. dog sælges på auktion til færøsk ejede rederier.

Der lægges op til, at umiddelbart efter, at loven træder i kraft, skal 25 pct. af henholdsvis den samlede kvote for blåhvilling, makrel, atlanto-scandisk sild, bundfisk i Barentshavet, torsk ved Flemish Cap og bundfisk ved Østgrønland sælges på auktion. Den samlede kvote er det, som er tilbage efter kvoteudvekslinger med andre lande og kvoter til videnskabelige undersøgelser, forsøgsordninger m.m. er fraregnet. Der gælder det vilkår, at er den samlede kvote mindre eller den samme som i 2018, så bliver 25 pct. fortsat solgt på auktion de efterfølgende år. Men viser det sig et år, at den samlede kvote er større end den samlede kvote var i 2018, så bliver den andel der overstiger kvotestørrelsen for 2018 lagt oven i den procentandel, som skal sælges på auktion.

Dertil er hensigten, at rettighederne til fangst af torsk, kuller og sej i færøske farvande skal udbydes på auktion i det tilfælde, at den samlede kvote er større end henholdsvis 10.000 tons for torsk, 5.000 tons for kuller og 40.000 tons for sej.

Der lægges dog også op til andre reguleringer på dette område. Auktionerne skal være delt op i rettigheder til fiskeri med krog og med bundtrawl efter et bestemt forhold. For bundtrawl er der tale om 39 pct. for torsk, 26 pct. for kuller og 99 pct. for sej. For krog/langline er tallene 61 pct. for torsk, 74 pct. for kuller og 1 pct. for sej.

Generelt ønsker man, at alle rettigheder, som overstiger den kvoteandel eller de fiskedage, som Færøerne har til rådighed i 2018 og alle ny rettigheder skal sælges over auktionen efter 1. januar 2018.

Gyldighedsperioden for de fiskerettigheder, som skal sælges på auktion, skal efter planen have differentieret varighed. Meningen er at sælge nogle rettigheder med en varighed på 1 år, nogle med en varighed på 3 år og andre med en varighed på 8 år. Ifølge landsstyremanden for fiskerianliggende er baggrunden for dette, at aktører i fiskeriet skal have mulighed for langtidspanlægning samtidig med, at der også skal være plads til hurtige omstillinger.

Rettighederne tilgår færøske rederier uden udenlandsk ejerskab

I dag er alle fiskelicenser knyttet til de enkelte skibe og må ikke automatisk overføres til andet skib i rederiet uden tilladelse. Dog kan licenserne sælges mellem skibe til fri markedsværdi. I landsstyrets forslag til fiskerireform skal licenserne ikke længere tilgå det enkelte skib, men til det enkelte rederi, som derefter frit kan vælge, hvilket skib der benyttes til fangsten. Det skal fortsat være muligt at sælge licenser til andre, men det skal ske over et offentligt marked, som landsstyret skal etablere.

En anden væsentlig ændring vedrørende rettighederne er, at der er lagt op til, at det skal være et krav, at rederiet er 100 pct. færøsk ejet for at opfylde kriterierne for at kunne byde på rettigheder eller få tildelt rettigheder. I dag er der en del udenlandsk ejerskab i den færøske fiskeindustri, hovedsagelig med islandske, hollandske og norske medejere, da den nugældende fiskerilovgivning tillader en udenlandsk ejerandel på 2/3 af egenkapitalen.

Landsstyrets lovforslag lægger op til, at det fremadrettet kun er selskaber eller enkeltpersoner hjemmehørende på Færøerne, registreret på Færøerne og med hovedsæde på Færøerne, som kan have rådighed over færøske fiskerettigheder. For at opfylde disse rettigheder skal man have været hjemmehørende på Færøerne de seneste to år inden rettigheden opnås. Man skal dertil have været registreret som hjemmehørende på Færøerne i mindst 5 år.

Dette betyder, at man vil have al udenlandsk ejerskab ud af fiskeindustrien, men man har dog lavet en overgangsordning for de aktører, som i dag har udenlandsk medejerskab. Disse aktører får en overgangsordning på 4 år, hvor de får mulighed for at tilpasse sig de nye vilkår. Således skal al udenlandsk ejerskab ifølge lovforslaget være ude af fiskeindustrien senest 1. januar 2022.

Kravet om ren færøsk ejerskab inden for fiskeriet har en forholdsvis bred opbakning i Lagtinget, hvor oppositionspartiet Folkeflokkun, som ellers er imod fiskerireformen, også i deres forslag til ændring af fiskerilovgivningen har foreslået at forbyde udenlandsk ejerskab.

Landsstyrets begrundelse for at forbyde udenlandsk ejerskab er, at man vil sikre, at afkastet fra de levende ressourcer i havet kommer det færøske samfund til gode og at forhindre, at styringen og bestemmelsesretten over fiskeflåden bliver ført ud af landet. Man ønsker ligeledes at sikre, at beslutninger vedrørende fiskerettigheder og aktiviteter i den forbindelse bliver taget ud fra hensyn, som også i det lange løb gavner den færøske fiskeindustri. Efter landsstyrets opfattelse taber færinger bestemmelsesret med udenlandsk ejerskab, og det skaber større fare for, at afledte aktiviteter af selve fiskeriet bliver ført ud af landet.

Lovforslaget om fiskerireform indeholder i øvrigt ingen begrænsninger for udenlandsk finansiering af fiskefartøjer og fiskeindustrien.

Afventer lovforslag og ressourceafgift

Man mener, at der ligger en stor ressourcerente i de levende ressourcer, som Færøerne har ret til at fiske. Landsstyreområdet for fiskerianliggender vurderer, at der i 2015 var en ressourcerente eller overnormal profit inden for fiskeriet på omkring 1 mia. kr. fordelt med omkring 750 mio. kr. inden for det pelagiske fiskeri, 200 mio. kr. i fiskeriet i Barentshavet og omkring 50 mio. kr. i bundfiskeriet ved Færøerne, som ikke kommer det samlede samfund til gode, men tilfalder enkelte rederier og enkeltpersoner gennem lønninger på baggrund af licenser, som er blevet tildelt gratis fra landet.

Meningen er, at landskassen skal få del i denne ressourcerente gennem de tilladelser, som i fremtiden skal sælges på auktion og gennem en særlig ressourceafgift på de tilladelser, som bliver tildelt uden om auktionen. Man er endnu ikke færdig med at analysere, hvordan denne afgift skal udregnes og hvordan den skal sammensættes. Derfor afventer man et lovforslag fra landsstyreområdet for finansanliggender, hvor bestemmelsen om ressourcerenten bliver fastsat.

Stor modstand og hårde forhandlinger

Som nævnt i indledningen har forhandlingerne om fiskerireformen været både hårde og besværlige, og man har nu opnået en enighed i koalitionen med det mindst mulige flertal. Også i samfundet har modstanden været meget stor, og da forslaget var til 1. behandling i Lagtinget arrangerede rederiforeningen og mandskabsforeningerne i fællesskab en stor demonstration uden for Lagtinget. En stor del af fiskeflåden kom også i dagens anledning ind til havnen i Torshavn og lå og hylede regelmæssigt med skibshornene for at vise deres modstand.

Det er derfor fortsat svære forhandlinger, der nu foregår i Lagtingets erhvervsudvalg, hvor fiskerireformen bliver behandlet sammen med to alternative forslag fra oppositionen. I den forbindelse har både landsstyremanden for fiskerianliggender, Høgni Hoydal, og Lagmand Aksel V. Johannesen offentligt udtalt, at der ikke vil blive foretaget ændringer i lovforslaget under udvalgsbehandlingen, uden at det er noget, der er blevet aftalt på højt plan i koalitionen og hvor hele koalitionen står bag ændringerne.

Behandlingen i udvalget forventes at tage nogle uger. Men man har en deadline hængende over sig. Nyt lagtingsår starter navnlig Olajdag den 29. juli, og da bortfalder alle lovforslag, som ikke er blevet færdigbehandlet med tre behandlinger i Lagtinget.

Sagsområdet person-, familie- og arveretten overtages af Færøerne til Olai 2018

Som beskrevet i Indberetning nr. 1/2017 mødtes Børne- og socialminister Mai Mercado og landsstyremedlem for indenlands- og sundhedsanliggender Sirið Stenberg på Færøerne den 19. december 2016 og underskrev en fælleserklæring i forbindelse med de færøske myndigheders ønske om overtagelse af sagsområdet ”person-, familie- og arveretten”.

Efterfølgende har lovforslaget om overtagelse af person-, familie- og arveretten været fremlagt i Lagtinget, som den 11. maj 2017 vedtog lovforslaget. Dette medfører, at person-, familie- og arveretten overgår til de færøske myndigheder til Olai 2018 (29. juli 2018).

Det fremgår af lovforslaget, at overtagelsen kommer til at koste Færøerne 10,3 mio. kr. årligt.

Idet en stor del af opgaverne på det person-, familie- og arveretlige område i dag varetages af Rigsombudsmanden, vil dette få meget stor betydning for de fremtidige opgaver ved Rigsombudsmanden på Færøerne.

Den nye færøske myndighed, som skal varetage det person-, familie- og arveretlige område, overtager rigsmyndighedernes rettigheder og pligter overfor de medarbejdere, der i dag er bekræftet med sagsområdet.

Ændring i ægteskabsloven giver mulighed for, at to personer af samme køn kan blive borgerligt viet

Den 30. maj 2017 vedtog Lagtinget den sidste ændring i ægteskabsloven, som gør det muligt for to personer af samme køn at blive viet borgerligt.

Lovforslaget, som har mødt stor protest undervejs i sin behandling, blev vedtaget med 18 stemmer for og 14 imod. Til 3. behandlingen var mange tilskuere mødt op i Lagtinget, og glæden var stor hos mange af de fremmødte, da forslaget endeligt blev vedtaget.

Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. juli 2017.

Undersøgelse viser stor opbakning til rigsfællesskabet

Den 10. maj 2017 bragte avisen Sosialurin en undersøgelse fra Gallup, hvor respondenterne var blevet spurgt, hvad de mente om forholdene i rigsfællesskabet i tilfælde af, at Folketinget fjernede den økonomiske støtte til Færøerne. Den korte konklusion af Gallupundersøgelsen var, at færinger ønsker samme tilknytning til Danmark, som man har nu.

Respondenterne havde mulighed for at vælge mellem følgende svar:

-At indlemme Færøerne i Danmark (det vil sige, at Færøerne bliver et amt uden lovgivende kompetence)?

-At opnå suverænitet (det vil sige, at løsrive Færøerne fra Danmark)?

-At bevare samme tilknytning til Danmark som nu?

-Ved ikke

Til dette svarede 61 pct., at de, i så fald at bloktilskuddet var væk, ville bevare samme tilknytning til Danmark som nu.

30 pct. havde ønsket løsrivelse.

7 pct. ved ikke.

2 pct. havde ønsket at indlemme Færøerne i Danmark.

Ser man på kønsfordelingen, så ønsker kvinderne i større grad end mændene at bevare samme tilknytning til Danmark, som man har i dag. 67 pct. af kvinderne og 56 pct. af mændene svarer, at hvis bloktilskuddet blev fjernet, så ville de ønske at bevare samme forhold til Danmark, som man har i dag.

25 pct. af kvinderne ville i givet fald ønske, at Færøerne løsrev sig fra Danmark, og 35 pct. af mændene havde i givet fald ønsket løsrivelse fra Danmark.

Spredningen i aldersgrupper viser, at det især er folk i aldersgruppen 40-49 år, som ønsker løsrivelse. I denne aldersgruppe havde 41 pct. ønsket løsrivelse, hvis bloktilskuddet blev fjernet, mens 52 pct. havde ønsket at bevare forholdet til Danmark, som det er i dag.

Folk i aldersgruppen mellem 50 og 59 år er dem, hvor den største andel ønsker at bevare relationerne til Danmark, som de er i dag. Her viser tallene, at 70 pct. er for samme tilknytning til Danmark som i dag, mens 22 pct. havde ønsket løsrivelse, i tilfælde af at bloktilskuddet blev fjernet.

Ser vi på den geografiske opdeling, så fremgår det, at 75 pct. af respondenterne fra den nordlige del af Streymoy ønsker at bevare samme tilknytning til Danmark som i dag, mens 16 pct. havde ønsket løsrivelse.

Det område, hvor tilslutningen til løsrivelse er størst, er i den sydlige del af Streymoy (Tórshavn området). Der går 38 pct. ind for løsrivelse, hvis bloktilskuddet fjernes, mens 54 pct. ønsker at bevare forholdet, som de er nu.

Gallupundersøgelse viser stor tilslutning til folkeafstemning om forfatning

Ni ud af ti vælgere agter at afgive stemme i forbindelse med folkeafstemningen om en færøsk forfatning, som ifølge lagmanden skal afholdes på flagdagen den 25. april 2018. Dette viser en undersøgelse, som Gallup Færøerne har foretaget for folketingsmedlem Magni Arge i dagene 3. til 15. maj i år.

De 534 respondenter, der har deltaget i undersøgelsen, er blevet spurgt om følgende:

- *Er det efter din opfattelse vigtigt, at Færøerne får sin egen forfatning (stjórnarskipan)?*
- *Agter du at afgive stemme i forbindelse med en folkeafstemning om en færøsk forfatning (stjórnarskipan) den 25. april 2018?*
- *Bør færinger stadfæste retten til selv at bestemme, om vi ønsker at være del af det danske kongerige?*

Til det første spørgsmål omkring vigtigheden af en færøsk forfatning svarede 57 pct. ja, 25 pct. nej og 19 pct. svarede ved ikke.

Vedrørende stemmedeltagelsen svarede 89 pct., at de ville afgive stemme, 3 pct. svarede nej og 7 pct. svarede ved ikke.

I forbindelse med spørgsmålet om selvbestemmelsesretten svarede 90 pct. ja, 4 pct. svarede nej og 6 pct. svarede ved ikke.

Det går fortsat godt for Vága lufthavn

2016 blev et godt år for Vága lufthavn, både når det drejer sig om antal rejsende, og når det drejer sig om drift. 16.000 flere rejsende rejste således via lufthavnen i 2016, der i løbet af året betjente i alt 292.393 rejsende. Det er en stigning på 5,8 pct. i forhold til året før.

Også driftsmæssigt satte lufthavnen rekord i 2016, hvor overskuddet før skat var på 7,7 mio. kr., som var godt 3 mio. kr. mere end året før. Den største del af overskuddet, godt 5 mio. kr., stammer fra Duty Free handlen, som Vága lufthavn ejer i fællesskab med Atlantic Airways.

Resultatet i 2016 betyder, at selvskabet nu har en egenkapital på 813 mio. kr.

Kitty May Ellefsen, formand for bestyrelsen, oplyser i en pressemeddelelse, at selv om lufthavnen på det seneste har foretaget store udbygninger, er det nødvendigt med flere nye opdateringer, så man hele tiden kan have en moderne og tidsvarende lufthavn.

For tiden er lufthavnen igang med at udvide parkeringsområdet. Når arbejdet er færdigt, er der parkeringsmulighed for 800 biler. I nær fremtid skal man endvidere igang med at forbedre forholdene for de rejsende ved indskrivningen.

Fortsat fremgang i 2017

Efter en tilbagegang i antal rejsende via Vága lufthavn i februar og marts måned 2017 har der nu været en stor stigning i antal rejsende i april og maj måned 2017. Stigningen i april måned var således på 46 pct. i forhold til året før¹, og i maj måned var stigningen på godt 25 pct. Dette betyder, at 32.594 rejsende kom eller rejste via Vága lufthavn i maj måned, hvilket er ca. 6.500 flere rejsende end i maj måned 2016. I alt er 112.613 rejsende i år kommet via lufthavnen svarende til en stigning på ca. 10 pct. i forhold til samme periode året før.

Direktøren for Vága lufthavn, Jákup Sverri Kass, oplyser i en pressemeddelelse, at den store stigning i antal rejsende især kommer af, at flere udenlandske rejsende i år har rejst til Færøerne. Færingerne rejser også mere, men den største stigning er fra udenlandske rejsende. Direktøren har en forventning om, at lufthavnen igen i år sætter rekord i antal rejsende.

Det store antal rejsende har også betydet et øget pres på hotelkapaciteten på Færøerne, især i Tórshavn, hvor det til tider kan være svært at finde ledige overnatningsmuligheder i højsæsonen.

¹ Det skal bemærkes at påsken lå i april måned i 2017, hvorimod påsken i 2016 begyndt i marts måned og sluttede i april måned.

Overskuddet vokser hos Bakkafrost

Som det fremgik af Indberetning nr. 2/2017, præsenterede Bakkafrost endnu engang et rekordregnskab for året 2016. Overskuddet efter skat og finansielle omkostninger blev på knap 1,2 mia. kr. i 2016. Bakkafrost har nu afleveret regnskabet for første kvartal 2017, som viser et overskud på 335 mio. kr. Det er 80 mio. kr. mere end året før. Eksporten af laks udgør nu omkring 50 pct. af den samlede færøske eksportværdi.

Atlantic Petroleum har formået at vende tilbagegang i selskabet til fremgang

Atlantic Petroleum, som de forgange år har haft svære økonomiske tider, har nu afleveret et regnskab for første kvartal 2017 med et overskud. Selskabet har via frasalg opnået et resultatet efter skat på 5,4 mio. kr. i første kvartal i år, i forhold til minus 15,8 mio. kr. i samme periode i fjor. Driftsresultatet blev 6,9 mio. kr. imod 52,4 mio. kr. året før.

Færøerne får nu sit eget etiske råd

Færøerne får nu sit eget etiske råd. Loven, som regulerer området, træder i kraft 1. september 2017. Ifølge loven skal etisk råd iagttage udviklingen i samfundet og selv behandle almene og principielle etiske spørgsmål om forsikning i og brugen af bioteknologi og genteknologi, som har påvirkning på mennesker.

Etisk råd kan også behandle andre etiske spørgsmål, som knytter sig til sundhedsfaglig virksomhed på sundhed-, social-, og kommunalområderne. Endvidere kan rådet også behandle etiske spørgsmål omkring biologisk medicinsk forskning vedrørende mennesker. Det etiske råd er uvildigt i sit virke og skal komme med en beretning en gang om året. Rådet har ialt 9 medlemmer, som bliver valgt for en 4 årig periode. Medlemmerne må ikke være medlem af Lagtinget eller sidde i en kommunalbestyrelse.

Indstilling til landsstyremedlem i forbindelse med indretning af et menneskerettighedsnævn på Færøerne

Poul Michelsen, landsstyremedlem for udenrigs- og erhvervsanliggender, har fået overdraget en indstilling til, hvordan et menneskerettighedsnævn eller råd kan blive etableret på Færøerne.

Færøerne har de sidste år fået bemærkninger fra FN om, at Færøerne ikke har en uvildig tilsynsmyndighed på menneskerettighedsområdet. Landsstyremanden nedsatte derfor i foråret 2016 en arbejdsgruppe til at undersøge og komme med en indstilling til, hvordan Færøerne kunne indrette sådan et uvildigt tilsyn. Det er denne arbejdsgruppe, der nu har overdraget deres indstilling til Poul Michelsen.

Malan Johansen ny direktør for Færøernes Landsbank

Bestyrelsen for Færøernes Landsbank har den 8. juni 2017 besluttet at ansætte Malan Johansen i stillingen som direktør for den nyoprettede Landsbank.

Malan Johansen har siden reetableringen af Landsbanken været konstitueret som direktør. Malan Johansen er uddannet Cand. Merc., Msc i Management og har desuden diplomuddannelse inden for journalistik.

Der var fem ansøgninger til stillingen, og ansættelsesudvalget vurderede, at Malan Johansen havde

de bedste formlige lederegenskaber til stillingen. Hun har mange erfaringer på finansområdet og har været med i tilgangen til at reetabler institutionen. Malan Johansen er 50 år gammel.

Magni Arge tilbage til Lagtinget

Magni Arge, som er suppleant i Folketinget for Tjóðveldi, kommer nu tilbage til Lagtinget. Folketingsåret er ved at være afsluttet, og Folketinget mødes igen i oktober måned. Magni Arge, som ikke havde mulighed for at søge om orlov fra Folketinget, vil i perioden frem til oktober måned både være medlem af Folketinget og Lagtinget.

”Jeg agter mig hjem til mit valgdistrikt, som selvfølgelig er hjemme på Færøerne. Her vil jeg bruge en del af tiden i Lagtinget”, udtaler Magni Argi, som også er valgt som lagtingsmedlem for Tjóðveldi. ”Der er helt sikkert ikke noget andet sted, at man kan få en bedre opdatering af den politiske situation og det som rører sig i det færøske samfund end at være med i lagtingsarbejdet. Flere store sager er på dagsordenen i

disse dage og arbejdet kommer til at foregå noget ind i juni måned og så starter man igen efter Olai”, udtaler Magni Argi.

Tjóðveldi har vedtaget, at deres medlemmer ikke må have dobbeltmandater, og da præsidiumet i Folketinget har besluttet ikke at bevillige Magni Arge orlov fra Folketinget, har det skabt debat i partiet, at Magni Arge nu kommer til at være medlem af både Folketinget og Lagtinget samtidig. Ét forslag til en løsning har været, at den ene af Magni Arges lønninger skal tilfalde partiet. Partiets ledelse skal drøfte dette spørgsmål i den kommende tid.

Johnny í Grótinum ny direktør for Færøernes radio og tv

Johnny í Grótinum, direktør for Landssygehuset, tiltræder den 1. september 2017 stillingen som direktør for Færøernes radio og tv, Kringvarp Føroya, for de kommende 5 år.

Johnny í Grótinum er 41 år gammel, uddannet cand.polit fra Københavns Universitet og har en lederuddannelse fra Henley Business School. Han har de sidste to år været direktør for Landssygehuset. Johnny í Grótinum har forskellige erfaringer bl.a. fra danske og færøske finansinstitutter som rådgiver og leder. Endvidere var Johnny í Grótinum formand for den arbejdsgruppe som i 2016 skrev betænkning om den kommende fiskerireform.

Ny chef ved Arktisk Kommandos Forbindelseselement på Færøerne

Kommandørkaptajn Michael Hjort er blevet indsat som ny chef for Arktisk Kommandos Forbindelseselement Færøerne. Han afløser kommandør Per Højgaard-Jensen, der efter mere end 42 års ansættelse ved Forsvaret nu går på pension.

Den nye chef for Arktisk Kommandos Forbindelseselementet på Færøerne, kommandørkaptajn Michael Hjort (til venstre) og den afgående chef, kommandørkaptajn Per Højgaard-Jensen (til højre)

Herleif Hammer ansat som direktør for Færøernes Nationalmuseum

Rigmor Dam, landsstyremedlem for kulturanliggender, har besluttet at ansætte Herleif Hammer i stillingen som direktør for Færøernes Nationalmuseum fra 1. august 2017.

Herleif Hammer er 46 år gammel og uddannet cand.phil. i historie og kulturhistorie fra Færøernes og Århus Universitet. Endvidere har han taget lederuddannelsen "Ledelse i praksis". Herleif Hammer har siden 2013 været ansat som rektor ved gymnasiet i Tórshavn.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen